

Wolontariat

Co powinniśmy wiedzieć?

CDN

Centrum Doskonalenia Nauczycieli
w Koninie

PORADNIK WYCHOWAWCY. BEZPIECZNIE WYCHOWYWAĆ

JAK PRAWIDŁOWO ORGANIZOWAĆ WOLONTARIAT?

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- Stan prawny aktualny na dzień 15.04.2020
- D.U.2019.0.688 – Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Źródło: www.lexlege.pl/

[Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie](#)

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- Spis Treści
- [Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie](#)
- [Dział I. Przepisy ogólne \(1 - 5c\)](#)
- [Dział II. Działalność pożytku publicznego \(6 - 34\)](#)
 - [Rozdział 1. Działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego \(6 - 10a\)](#)
 - [Rozdział 2. Prowadzenie działalności pożytku publicznego na podstawie zlecenia realizacji zadań publicznych \(11 - 19a\)](#)
 - [Rozdział 2a. Inicjatywa lokalna \(19b - 19h\)](#)
 - [Rozdział 3. Organizacje pożytku publicznego \(20 - 27c\)](#)
 - [Rozdział 4. Nadzór \(28 - 34\)](#)
- [Rozdział 4a. Organizacja i tryb działania Komitetu \(34a - 41\)](#)
 - [Rozdział 5. Rada Działalności Pożytku Publicznego \(35 - 41\)](#)
- [Rozdział 5a. Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem \(41¹ - 41j\)](#)
 - [Rozdział 6. Wojewódzkie, Powiatowe i Gminne Rady Działalności Pożytku Publicznego \(41a - 41j\)](#)
- [Rozdział 7. Pełnomocnicy wojewody do spraw społeczeństwa obywatelskiego \(41k - 41l\)](#)
- [Dział III. Wolontariat \(42 - 53\)](#)
 - [Rozdział 1. Przepisy ogólne \(42 - 44\)](#)
 - [Rozdział 2. Przepisy szczególne \(45 - 53\)](#)

Dział III. Wolontariat

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 42. Podmioty, na rzecz których rzecz wolontariusze mogą wykonywać świadczenia

- 1. Wolontariusze mogą wykonywać, na zasadach określonych w niniejszym rozdziale, świadczenia na rzecz:
 - 1) organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w **art. 3** *działalność pożytku publicznego, organizacje pozarządowe, wyłączenie stosowania przepisów ustawy ust. 3* w zakresie ich działalności statutowej, w szczególności w zakresie działalności pożytku publicznego, z wyłączeniem prowadzonej przez nie działalności gospodarczej,
 - 2) organów administracji publicznej, z wyłączeniem prowadzonej przez nie działalności gospodarczej,
 - 3) jednostek organizacyjnych podległych organom administracji publicznej lub nadzorowanych przez te organy, z wyłączeniem prowadzonej przez te jednostki działalności gospodarczej,
 - 4) podmiotów leczniczych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej w zakresie wykonywanej przez nie działalności leczniczej
- zwanych dalej "korzystającymi";

Dział III. Wolontariat

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 42. Podmioty, na rzecz których rzecz wolontariusze mogą wykonywać świadczenia

- 2. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do wolontariuszy wykonujących na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej świadczenia na rzecz organizacji międzynarodowych, jeżeli postanowienia umów międzynarodowych nie stanowią inaczej.
- 3. Członek stowarzyszenia może również wykonywać świadczenia, jako wolontariusz, na rzecz stowarzyszenia, którego jest członkiem.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 43. Wymogi wobec wolontariusza**
- Wolontariusz powinien posiadać kwalifikacje i spełniać wymagania odpowiednie do rodzaju i zakresu wykonywanych świadczeń, jeżeli obowiązek posiadania takich kwalifikacji i spełniania stosownych wymagań wynika z odrębnych przepisów.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 44. Porozumienie o wykonywaniu świadczeń przez wolontariusza**
- 1. Świadczenia wolontariuszy są wykonywane w zakresie, w sposób i w czasie określonych w porozumieniu z korzystającym. Porozumienie powinno zawierać postanowienie o możliwości jego rozwiązania.
- 2. Na żądanie wolontariusza korzystający jest obowiązany potwierdzić na piśmie treść porozumienia, o którym mowa w ust. 1, a także wydać pisemne zaświadczenie o wykonaniu świadczeń przez wolontariusza, w tym o zakresie wykonywanych świadczeń.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- Art. 44. Porozumienie o wykonywaniu świadczeń przez wolontariusza

- 3. Na prośbę wolontariusza korzystający może przedłożyć pisemną opinię o wykonaniu świadczeń przez wolontariusza.
- 4. Jeżeli świadczenie wolontariusza wykonywane jest przez okres dłuższy niż 30 dni, porozumienie powinno być sporządzone na piśmie.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- Art. 44. Porozumienie o wykonywaniu świadczeń przez wolontariusza

- 5. Do porozumień zawieranych między korzystającym a wolontariuszem w zakresie nieuregulowanym niniejszą ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Rozdział 2. Przepisy szczególne**
- **Art. 45. Obowiązki korzystającego ze świadczeń wolontariusza**
- 1. Korzystający ma obowiązek:
 - 1) informować wolontariusza o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanym z wykonywanymi świadczeniami oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami;

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- Art. 45. Obowiązki korzystającego ze świadczeń wolontariusza
- 2) zapewnić wolontariuszowi, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, bezpieczne i higieniczne warunki wykonywania przez niego świadczeń, w tym - w zależności od rodzaju świadczeń i zagrożeń związanych z ich wykonywaniem - odpowiednie środki ochrony indywidualnej;

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- Art. 45. Obowiązki korzystającego ze świadczeń wolontariusza

- 3) pokrywać, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, koszty podróży służbowych i diet.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- 2. Korzystający może pokrywać, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, także inne niezbędne koszty ponoszone przez wolontariusza, związane z wykonywaniem świadczeń na rzecz korzystającego.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- 3. Korzystający może pokrywać koszty szkoleń wolontariuszy w zakresie wykonywanych przez nich świadczeń określonych w porozumieniu, o którym mowa w **art. 44** *porozumienie o wykonywaniu świadczeń przez wolontariusza* ust. 1.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 45. Obowiązki korzystającego ze świadczeń wolontariusza**
- 4. Wolontariusz może, w formie pisemnej pod rygorem nieważności, zwolnić korzystającego w całości lub w części z obowiązków wymienionych w ust. 1 pkt 3.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Art. 46. Uprawnienia wolontariusza

- **Art. 46. Uprawnienia wolontariusza**
- 1. Wolontariuszowi mogą przysługiwać świadczenia zdrowotne na zasadach przewidzianych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Art. 46. Uprawnienia wolontariusza

- 2. Wolontariuszowi przysługuje zaopatrzenie z tytułu wypadku przy wykonywaniu świadczeń, o których mowa w **art. 42** *podmioty, na rzecz których rzecz wolontariusze mogą wykonywać świadczenia*, na podstawie odrębnych przepisów, z zastrzeżeniem ust. 3.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Art. 46. Uprawnienia wolontariusza

- 3. Wolontariuszowi, który wykonuje świadczenia przez okres nie dłuższy niż 30 dni, korzystający zobowiązany jest zapewnić ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Art. 46. Uprawnienia wolontariusza

- 4. Jeżeli porozumienie zawarte między korzystającym a wolontariuszem dotyczy delegowania wolontariusza do wykonywania świadczeń na terytorium innego państwa, na obszarze którego trwa konflikt zbrojny, wystąpiła klęska żywiołowa lub katastrofa naturalna, korzystający jest obowiązany zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenie kosztów leczenia podczas pobytu za granicą, jeżeli kosztów tych nie pokrywa się z innego tytułu, w szczególności na podstawie przepisów o koordynacji, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510, z późn. zm.). Przepisu ust. 2 i 3 nie stosuje się.

[Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie](#)

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

[Art. 46. Uprawnienia wolontariusza](#)

- 5. Jeżeli delegowanie wolontariusza do wykonywania świadczeń na terytorium innego państwa ma miejsce w warunkach innych niż wskazane w ust. 4, korzystający może zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenie kosztów leczenia podczas pobytu za granicą, jeżeli kosztów tych nie pokrywa się z innego tytułu, w szczególności na podstawie przepisów o koordynacji, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Przepisu ust. 2 nie stosuje się.

[Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie](#)

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

[Art. 46. Uprawnienia wolontariusza](#)

- 6. Korzystający może zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, w zakresie wykonywanych świadczeń.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 47. Obowiązki informacyjne korzystającego ze świadczeń wolontariusza**
- Korzystający ma obowiązek poinformować wolontariusza o przysługujących mu prawach i ciążących obowiązkach oraz zapewnić dostępność tych informacji.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 48. Uprawnienia wolontariusza wydelegowanego na terytorium innego państwa**
- Jeżeli porozumienie zawarte między korzystającym, o którym mowa w **art. 42** *podmioty, na rzecz których rzecz wolontariusze mogą wykonywać świadczenia* ust. 1 pkt 2 i 3, a wolontariuszem dotyczy wydelegowania wolontariusza w celu wykonywania przez niego świadczeń na terytorium innego państwa, na podstawie umowy międzynarodowej wiążącej Rzeczpospolitą Polską, wolontariuszowi przysługuje prawo do świadczeń i pokrycia kosztów ogólnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 49. Pokrywanie kosztów zapewnienia warunków dla wykonywania świadczeń przez wolontariusza**
- Wydatki na cele, o których mowa w **art. 45** *obowiązki korzystającego ze świadczeń wolontariusza* ust. 1 i 3 oraz w **art. 46** *uprawnienia wolontariusza* ust. 3 i 6 stanowią:

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Art. 49. Pokrywanie kosztów zapewnienia warunków dla wykonywania świadczeń przez wolontariusza

- 1) koszty prowadzenia działalności statutowej organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w **art. 3** *działalność pożytku publicznego, organizacje pozarządowe, wyłączenie stosowania przepisów ustawy ust. 3 jako korzystających;*

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Art. 49. Pokrywanie kosztów zapewnienia warunków dla wykonywania świadczeń przez wolontariusza

- 2) koszty korzystających, o których mowa w **art. 42** *podmioty, na rzecz których rzecz wolontariusze mogą wykonywać świadczenia* ust. 1 pkt 2 i 3.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 50. Wartość świadczenia wolontariusza**
- Wartość świadczenia wolontariusza nie stanowi darowizny na rzecz korzystającego w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego oraz przepisów podatkowych.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 50a. Sprawozdanie z wykonania ustawy**
- Rada Ministrów, na podstawie informacji uzyskanych od organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, przedstawia co 2 lata Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej sprawozdanie z wykonania ustawy w terminie do dnia 30 listopada roku następującego po upływie okresu sprawozdawczego.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 50b. Odpowiedzialność karna za niezgodne z prawdą informowanie o posiadaniu statusu organizacji pożytku publicznego**
- 1. Kto, działając w imieniu organizacji pozarządowej, podmiotów wymienionych w **art. 3** *działalność pożytku publicznego, organizacje pozarządowe, wyłączenie stosowania przepisów ustawy ust. 3* lub innych podmiotów, które nie są organizacjami pożytku publicznego, informuje organ administracji publicznej, osobę fizyczną lub prawną, że organizacja lub podmiot status taki posiada, podlega karze grzywny.
- 2.
- (uchylony)

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 50c. Odpowiedzialność karna za naruszenie przepisów ustawy w zakresie przekazywania środków finansowych z podatku dochodowego od osób fizycznych**
- 1. Kto, działając w imieniu organizacji pożytku publicznego, która została uwzględniona w wykazie, o którym mowa w **art. 27a** *wykaz organizacji pożytku publicznego*, wzywa do przekazania lub przekazuje środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, która nie została uwzględniona w tym wykazie, podlega karze grzywny.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Art. 50c. Odpowiedzialność karna za naruszenie przepisów ustawy w zakresie przekazywania środków finansowych z podatku dochodowego od osób fizycznych

- 2.Kto, działając w imieniu organizacji pożytku publicznego, która nie została uwzględniona w wykazie, o którym mowa w **art. 27a wykaz organizacji pożytku publicznego**, wzywa do przekazania środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za pośrednictwem organizacji pożytku publicznego, która została uwzględniona w tym wykazie, podlega karze grzywny.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 50d. Odpowiedzialność karna za naruszenie przepisów ustawy w zakresie promocji 1% podatku dochodowego**
- Kto, prowadząc promocję 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, nie wypełnia obowiązku przekazywania informacji, o której mowa w **art. 27c** *promocja organizacji pożytku publicznego przekazywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych*, podlega karze grzywny.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 50e. Tryb orzekania w sprawach o naruszenie przepisów ustawy**
- Orzekanie w sprawach, o których mowa w art 50b-50d, następuje w trybie określonym w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2018 r. poz. 475, z późn. zm.).

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 51. Długość pierwszej kadencji Rady Działalności Pożytku Publicznego**
- Pierwsza kadencja Rady, o której mowa w **art. 35 Rada Działalności Pożytku Publicznego** ust. 1, trwa 2 lata.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 52. Przepis przejściowy**
- Rada Ministrów przedstawi Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej w terminie do dnia 30 czerwca 2005 r. sprawozdanie z działania ustawy za okres od dnia jej wejścia w życie do dnia 31 grudnia 2004 r.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Stan prawny aktualny na dzień: 15.04.2020

Dz.U.2019.0.688 t.j. - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- **Art. 53. Wejście ustawy w życie**
- Ustawa wchodzi w życie na zasadach określonych w odrębnej ustawie.
- [Ustawa została ogłoszona 29.05.2003 r. - Dz.U. z 2003 r. poz. 873]

WARTO PRZECZYTAĆ!

„KTO NA OCHOTNIKA?”

PUBLIKACJA CEO

PUBLIKACJA CEO: KTO NA OCHOTNIKA?

- Redakcja merytoryczna: Sylwia Żmijewska-Kwirąg
- Redakcja językowa i korekta: Tomasz Kwirąg
- Projekt okładki i skład: Dorota Grubek
- Publikacja powstała w ramach projektu „Kto na ochotnika? Szkolne programy wolontariatu” – www.ochotnicy.ceo.org.pl.
- Dobre praktyki i przykłady pochodzą także z innych projektów realizowanych przez CEO, tj. „Solidarna Szkoła”, „Młody Obywatel”, „Młodzi Przedsiębiorczy”, „W-f z klasą” i „Szkoła z klasą”.
- ISBN 978-83-65457-48-6
- Warszawa 2017
- Projekt współfinansuje m.st.Warszawa

WOLONTARIAT

- Nazwa wolontariat pochodzi od łacińskiego słowa voluntas (łac. dobrowolność, ochotniczość) i oznacza **dobrowolną, nieodpłatną oraz świadomą pracę na rzecz innych ludzi lub całego społeczeństwa.**

Według J. Grabias

Wolontariat jest dziś „formą budowania świadomego i otwartego społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania wszelkim negatywnym zjawiskom społecznym”

- J. Grabias, *Wolontariat – praca społeczna alternatywą dla kary pozbawienia wolności*, [w:] F. Kozaczuk (red), *Optymalizacja oddziaływań resocjalizacyjnych w Polsce i w niektórych krajach europejskich*, Rzeszów 2006, s. 211

Według D. Moroń - do wolontariatu można zaliczyć:

- „wolontariat w rozumieniu ustawowym,
- wolontariat w sektorze prywatnym,
- tzw. wolontariat pracowniczy,
- aktywność członków organizacji,
- pracę społeczną asystentów,
- pracę społeczną bez pośrednictwa instytucjonalnego”

D. Moroń, *Wolontariat w trzecim sektorze. Prawo i praktyka*, Wrocław 2009, s. 38

WOŁONTARIAT WG KOMISJI EUROPEJSKIEJ

- Na poziomie europejskim Komisja Europejska przy okazji Europejskiego Roku Aktywności Wolontariackiej (2011) wydała dokument zawierający definicję: **„Wolontariat to każda forma działalności formalnej, pozaformalnej lub informacyjnej, która prowadzona jest przez osobę w ramach wolnego czasu, własnego wyboru i motywacji oraz bez oczekiwania finansowego zysku”**

CO UWZGLĘDNIĄĆ – ORGANIZUJĄC WOLONTARIAT?

- **potrzeby lokalnej społeczności;**
- **łączenie wiedzy z życiem;**
- **wolontariat może i powinien być powiązany z programami nauczania i programem profilaktyczno-wychowawczym szkoły**

TYPY DZIAŁALNOŚCI WOLONTARIACKIEJ

Wolontariat może być:

- **charytatywny,**
- **na rzecz rówieśników lub szkolnej społeczności,**
- **lokalny lub na odległość itp.**

KORZYŚCI DLA WOLONTARIUSZY

Uczą się:

- skutecznej komunikacji ze swoimi rówieśnikami i dorosłymi, z którymi muszą się na coś umówić;
- współpracy, planowania i dotrzymywania terminów;
- zarządzania czasem i innymi zasobami;
- rozliczania siebie i innych z zadań, których się podjęli, a czasem także – z pieniędzy lub sprzętu.

Wolontariat to także szkoła odpowiedzialności za drugiego człowieka, szkoła inicjatywy i przedsiębiorczości, a wreszcie empatii.

Wolontariat uczy:

- **podjmowania decyzji**
- **podjmowania ryzyka
w kontaktach z innymi ludźmi**
- **odpowiedzialnego obywatelstwa**

WOLONTARIAT UCZY!

Bycie wolontariuszem rozwija nie tylko kompetencje społeczne i obywatelskie, często jest także sposobem na zdobycie wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin nauki i życia.

KONTEKST PRAWNY

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. poz.. 873 z późn. zm.).

Internetowy System Aktów Prawnych

<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20030960873>.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. 2017, poz. 59)

Przepisy regulujące wolontariat określają jedynie w sposób ogólny kto, gdzie i na jakich zasadach może organizować wolontariat (wśród podmiotów uprawnionych znajduje się szkoła). W zakresie szczegółowych zasad organizacji wolontariatu w danej instytucji ustawa odsyła do innych przepisów – w przypadku szkoły są to przepisy oświatowe. Zgodnie z art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe „zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów mających trudności w nauce oraz inne zajęcia wspomagające rozwój dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi, jak również nadobowiązkowe zajęcia pozalekcyjne mogą być prowadzone także z udziałem wolontariuszy”

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356).

- Wolontariat obecny jest także w podstawie programowej kształcenia ogólnego – jej twórcy podkreślają, że „kształcenie i wychowanie w szkole podstawowej powinno sprzyjać rozwijaniu postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych uczniów a zadaniem szkoły jest (...) zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat”

Uprawnienia do organizacji wolontariatu

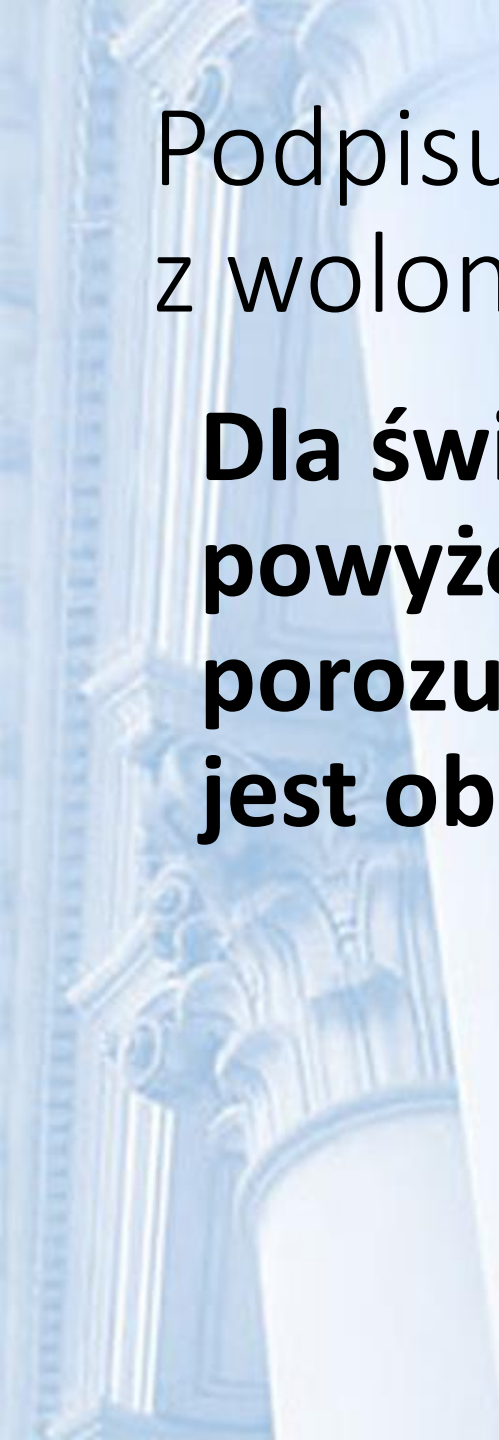
- **Tylko podmioty wymienione w art. 42 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie mogą legalnie organizować wolontariat – są to organizacje pozarządowe (w ramach działalności przewidzianej ich statutem, wyłączając działalność gospodarczą), kościoły, związki wyznaniowe, spółdzielnie socjalne, kluby sportowe, urzędy, rady gminne, szkoły, przychodnie itp.**

Do wolontariatu zapraszamy osoby
fizyczne

- **Każda osoba – bez względu na wiek, zdolność do czynności prawnych, poczytalność – może zostać wolontariuszem**

WAŻNE!

- Dodatkowe obowiązki związane z wolontariatem osoby niepełnoletniej wynikają z ograniczeń dotyczących zawierania umów regulowanych **Kodeksem cywilnym**.
- • Jeżeli wolontariusz jest osobą **powyżej 13 roku życia** – możemy zawrzeć z nim porozumienie o wolontariacie za zgodą rodziców lub opiekuna prawnego. Zgodę w formie pisemnej przedstawia wolontariusz przy podpisywaniu porozumienia.
- • Jeżeli wolontariusz jest osobą **poniżej 13 roku życia** – w jego imieniu porozumienie musi zawrzeć rodzic lub prawny opiekun. Nie zmniejsza to prawo dziecka do wyrażania własnych potrzeb w zakresie wolontariatu.

Podpisujemy porozumienie
z wolontariuszem

**Dla świadczeń wykonywanych
powyżej 30 dni sporządzenie
porozumienia w formie pisemnej
jest obowiązkowe!**

WAŻNE!

Porozumienie z wolontariuszem z ramienia szkoły podpisuje dyrektor szkoły, ponieważ zgodnie z przepisami on kieruje szkołą i jest jej przedstawicielem na zewnątrz, przełożonym służbowym wszystkich pracowników szkoły, przewodniczącym rady pedagogicznej oraz sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą uczącą się w szkole.

PAMIĘTAJMY!

- **Określamy jasne i zrozumiałe zasady zakończenia wolontariatu!**
- **Zapewniamy wolontariuszom higieniczne i bezpieczne warunki pracy!**

PAMIĘTAJMY!

- Wolontariusze są ubezpieczeni od następstw nieszczęśliwych wypadków.
- W przypadku wolontariatu krótszego niż 30 dni obowiązek ubezpieczenia występuje po stronie organizacji. Obowiązek ubezpieczenia wolontariuszy przy świadczeniu dłuższym niż 30 dni przechodzi na skarb państwa na podstawie pisemnego porozumienia.

PAMIĘTAJMY!

- Zapewniamy wolontariuszowi wsparcie merytoryczne i organizacyjne.
- Zapewniamy wolontariuszom zaświadczenie dokumentujące ich pracę i wkład.

JAK PROMOWAĆ WOLONTARIAT?

Szkoła promuje wolontariat wśród uczniów w ramach swoich zadań wychowawczych.

Szkoła może:

- tworzyć własną, szkolną ofertę wolontariatu dla uczniów;
- być pośrednikiem w przekazywaniu ofert różnych instytucji zewnętrznych, które poszukują wolontariuszy.

JAK ORGANIZOWAĆ SZKOLNY WOLONTARIAT?

Szczegółowe wskazówki dotyczące organizacji szkolnego wolontariatu (zwłaszcza w ramach szkolnych klubów wolontariuszy) zostały już kilka lat temu opracowane przez Centrum Wolontariatu („Wolontariat w szkole. Organizacja i prowadzenie szkolnego wolontariatu”), jak również w ramach w ramach projektu wolontariatu miejskiego „Ochotnicy warszawscy” („Wolontariat szkolny krok po kroku”).

DOBRE PRAKTYKI

- **Szkolny klub wolontariusza**: wewnętrzna organizacja szkoły zatwierdzona przez Dyrektora Szkoły lub Uchwałę Rady Pedagogicznej na podstawie regulaminu i programu profilaktyczno-wychowawczego.
- **Sekcja w ramach Samorządu Uczniowskiego**: jej działalność jest wpisana w program działań Samorządu Uczniowskiego.
- **Wolontariat uczniów w zewnętrznych instytucjach**: udział w jednorazowych akcjach organizowanych przez zewnętrzne podmioty, włączanie się uczniów – indywidualnie lub zespołowo – w działania na rzecz lokalnych instytucji.
- **Tandemy wolontariackie**: wolontariat opierający się na wzajemnej wymianie wiedzy i umiejętności.

SZKOLNE KOŁO WOLONTARIATU

- **Szkolne koło wolontariatu to wydzielone organizacyjnie działanie w szkole, dlatego do jego powołania potrzebne są: regulamin i plan działań koła, zgoda Dyrekcji lub Rady Pedagogicznej (zalecana także akceptacja Rady Rodziców).**

SZKOLNE KOŁO WOLONTARIATU

Rola dyrektora:

- Formalne powołanie szkolnego koła wolontariatu.
- Wytypowanie lub współdecydowanie razem z Radą Szkoły o wyborze opiekuna szkolnego koła wolontariatu.
- Dbanie o formalną stronę działalności koła razem z opiekunem – kwestie związane z porozumieniami, wyjazdami poza szkołę, ubezpieczeniami, współpracą z innymi instytucjami itp.
- Aktywny udział w pracach lub podsumowaniach pracy szkolnego koła.

SZKOLNE KOŁO WOLONTARIATU

Rola nauczyciela:

- Zainicjowanie pierwszego spotkania koła, a wcześniej współtworzenie jego regulaminu i programu wspólnie z nauczycielami i uczniami.
- Rekrutacja wolontariuszy do koła na terenie szkoły.
- Organizacja warsztatów doskonalących dla wolontariuszy.
- Dbłość o motywację i zaangażowanie uczniów w wolontariat.
- Podsumowanie wolontariatu wspólnie z uczniami.
- Pozyskiwanie sojuszników zewnętrznych, organizacji, w których szkolni wolontariusze mogą wykonywać swoje działania.

SZKOLNE KOŁO WOLONTARIATU

Rola uczniów:

- Współtworzenie programu szkolnego koła.
- Aktywny udział w pracach szkolnego koła wolontariatu.
- Dokumentowanie i upowszechnianie wśród rówieśników rezultatów pracy koła.

Ważne!

- „Za bezpieczeństwo wolontariuszy odpowiada przede wszystkim opiekun wolontariatu, ale także dyrektor szkoły, który ponosi odpowiedzialność za wszystkie działania odbywające się na terenie szkoły i przez nią organizowane.”
- Źródło: M. Celuch, Wolontariat w szkole – by wychowanie szło w parze z bezpieczeństwem, w: Bezpieczniej w szkole. Aktualizacja nr 41

Ważne!

- Należy właściwie rozpocząć współpracę, ustalając przed rozpoczęciem pracy wolontariusza:
- zakres prac wolontariusza
- sposób ich wykonywania
- czas współpracy z wolontariuszem
- odpowiedzialność wolontariusza
- zobowiązania organizacji wobec wolontariusza
- warunki rozwiązania porozumienia
- Źródło: M. Celuch, Wolontariat w szkole – by wychowanie szło w parze z bezpieczeństwem, w: Bezpieczniej w szkole. Aktualizacja nr 41

Przypominamy:

- Wolontariat może być:
- akcją jednorazową
- krótkoterminowy
- okresowy
- bezterminowy

Pamiętamy o umowie między wolontariuszem a korzystającym

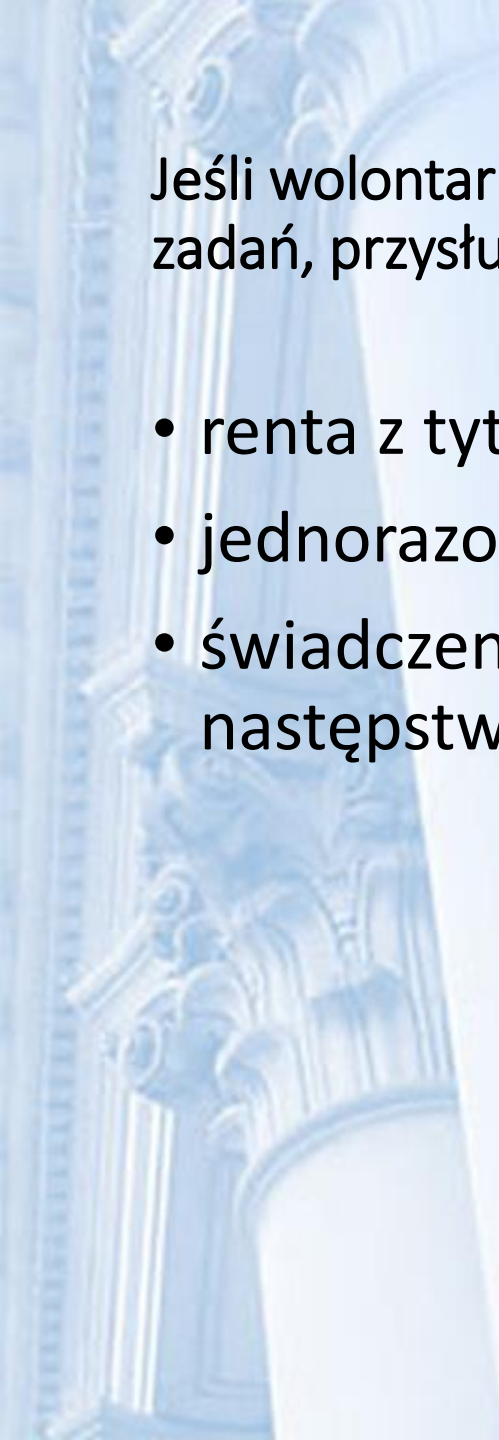
Przed podjęciem pracy zawieramy porozumienie!

Porozumienie określa:

- zakres pomocy
- sposób jej udzielania
- czas pracy wolontariusza
- postanowienie o możliwości rozwiązania porozumienia

Pamiętamy!

- **Jeśli świadczenie wolontariusza wykonywane jest dłużej niż 30 dni, porozumienie powinno być sporządzone na piśmie!**

Jeśli wolontariusz uległ wypadkowi podczas wykonywania zadań, przysługują mu:

- renta z tytułu niezdolności do pracy
- jednorazowe odszkodowanie
- świadczenie zdrowotne w zakresie leczenia następstw wypadku lub choroby zawodowej

Szeroki zakres działań w ramach wolontariatu

- Uczniowie mogą m. in.:
- odwiedzać dzieci w szpitalu i w domu dziecka
- pomagać w pracach domowych osobom starszym
- organizować pomoc koleżeńską w nauce
- organizować zbiórki żywności
- przygotowywać paczki świąteczne dla potrzebujących

Warto przeczytać!

- M. Celuch, Wolontariat w szkole – by wychowanie szło w parze z bezpieczeństwem, w: Bezpieczniej w szkole. Aktualizacja nr 41

Wybór materiału i opracowanie graficzne Aleksandra Czaplicka-Wojtas

Dziękujemy za zapoznanie się z materiałem